

Itaque quam rationem obtinet agricola ad futorem, eandem rationem habere debet futoris opus ad opus agricolæ. Sunt autem tum in figuram proportionis deducendi, cum permutaturi sunt. Quod si non fiet, alterum extremum utramque exuperantiam habebit. Verum tamen cum suas res habent, ita sunt æquales inter se ac focij, quia hæc æqualitas in eis effici potest. Agricola A, alimentum C, futor B, opus futoris exæquatam cum alimento D.

A. Agricola. B. Sutor
C. Alimentum. D. Opus futoris cum alimento exæquatam.

A ὡς ἐστὶν ἡ ἀπὸ γεωργίας πρὸς στυπτόμου, τὸ ἔργον τῷ στυπτόμου πρὸς τὸ τῆ γεωργίας εἰς ἄλλο μὲν δὲ ἔστι δὲ ἀγειν ἀναλογία, ὅταν ἀλλὰ ἀξωνται· εἰ δὲ μὴ, ἀμφοτέρως ἔξει τὰς ὑπερβολὰς τὸ ἔργον ἀκρον. ἀλλ' ὅταν ἔχῃσι τὰ αὐτῶν ἴσους ἴσως καὶ κοινωνοί· ὅτι αὐτῶν ἡ ἴσότης δυνάται ἐπ' αὐτῶν γίνεσθαι γεωργίας α. Ἐσθ' ἡ στυπτόμος β, τὸ ἔργον αὐτῶν τὸ ἴσασμένον δ.

B
α β
γεωργία. στυπτόμος.
γ. δ.
Ἐσθ' ἡ. στυπτόμου ἔργον τῆ Ἐσθ' ἴσασμένον.

Quod si hoc modo non liceret vicissim perpeti, seu accipere, nulla societas esset, nulla communitas. Indigentia autem societatem hominum contineri: tanquam vno quodam, quod vinculi instar sit, ex eo perspicui potest, quod ubi aut neuter eget re alterius, aut alter eorum nō eget, permutatio inter eos cōrari non solet: quæ admodum cum eius, quod quis habet, alter indiget, ut puta vni, exportandi frumēti sit potestas. Hoc igitur oportet exæquatū esse. In permutationem futurā autē, si forte re aliqua nunc non egēamus, tunc eius nobis facultatem & copiam fore cum egebimus, veluti sponfor nummus intercedit. Oportet enim vnicuique eam rem, qua egeat, accipere licere, vbi nummū attulerit. Sed idem nummo quoque interdum accidit: non enim semper æqualem vim habet. Verumtamen immutabilior ac stabilior permanere solet. Itaque debent esse res omnes æstimare. Sic enim rerū permutatio semper futura est. Quod si erit permutatio: erit & societas. Nummus igitur post ea quàm veluti mensura, res apta quadam compositione & conuenientia concordis inter se & consentienteis reddidit, eas exæquat. Nam neque si non fuisset permutatio, societas constare potuisset: neque sine æqualitate, permutatione locus vnquam fuisset: neque sine apta quadam rerum compositione & conuenientia, æqualitati. Res igitur inter se tam dissimiles ac disparēs, si verū querimus, nulla cōmuni mēsurā inter se cōuenire, nec coherere possunt. sed quod ad vtilitatem, indigentiamque attinet, satis cōmodē possunt. Quare vnum quiddā extate necesse est, idq. hominū instituto, & ex cōditione. Quapropter νόμισμα appellatur. Nummus enim res inter se disparēs, apta quadam compositione & cōuenientia concordis efficit. Nihil est enim, quod non metiatur nummus. Sit domus A, minz decem B, lectus C. A igitur dimidiū B fuerit, si domus quinque minarum sit, aut tanti, quanti quinque minz sunt: C autem lectus, ipsius B decima pars intelligatur. Perspicuum igitur est, quot lecti domui sint æquales, nempe quinque. Sic autē rerum permutationem fieri solitam esse antē nummi vsum, non est obsecrum.

εί δ' ἔτι μὴ ἴσως ἀντιπεποδέναι, καὶ αὐτῶν κοινωνοί. ὅτι δ' ἡ χρεία συνέχει ὡς περ ἐν τῷ δν, δηλοῖ ὅτι ὅταν μὴ ἐν χρεία ὡσιν ἀλλήλων, ἢ ἀμφοτέρως, ἢ ἀπέρως, καὶ ἀλλὰ πόνται, ὡς περ ὅταν ἔχει ἄνωτος, δένται τις, ὡς οἴνου, διδόντες σίτου ἐξαγωγῆν. δὲ ἀπὸ τῆ ἴσασμένην. ἴσασ δὲ τ' μελλοῦσιν ἀλλ' ἀγῆς, εἰ πῶ μὴ δὲν δένται, ὅτι ἐστὶν ἐπὶ δὲ δ' τὸ νόμισμα ὅτι ἐργασίας ὅσιν ἡμῖν δέν γδ τῶ φέρωντι, εἰ λαβεῖν· πύχει μὲν οὖν καὶ τῶ τὸ αὐτό. οὐ γδ αἰ ἴσων δυνάται. ὡμος ἢ βούλη) ὡσιν μαλλον· διὸ δὲ πάντα τετιμησά· οὐτῶ γδ ἐστὶν αἰ ἀλλ' ἀγῆ εἰ δὲ τῶ, κοινωνοί· τὸ δὲ νόμισμα, ὡς περ μέτρον συμμετρὰ ποιῆσαν, ἴσασ εἰ οὐτε γδ αὐ μὴ οὐσιν ἀλλ' ἀγῆς, κοινωνοί αὐτ' ἀλλ' ἀγῆ, ἴσασ τῶς μὴ οὐσιν οὐτε ἴσασ τῶς, μὴ οὐσιν συμμετρὰς. τῆ μὲν οὖν ἀλλ' ἀγῆ, ἀδυνάται τὰ τοσούτων διαφέρουσα, συμμετρὰ γινέσθαι πρὸς δὲ τῶ χρεία, ἐν δὲ χρεία ἴσασ. ἐν δὲ τῆ δὲ εἰ)· τῶ δὲ ἐξ ἴσασ τῶσιν· διὸ νόμισμα καλεῖται· τῶ γδ πάντα ποιεῖ συμμετρὰ· μετρεῖται γδ πάντα νόμισμα τ' οἰκία, ὅς ἢ α, μιν δὲ κα β, κλίν γ. τὸ δὲ α τῶ ἡμισυ, εἰ πέντε μιν ἄξια ἢ οἰκία ἢ ἴσων ἢ δὲ κλίν η δ κατων μέτρον τὸ γ, τῶ β. δὴλον τῶνιν πῶσιν κλίν η, ἴσων οἰκία, ὅτι πέντε, ὅτι δ' οὕτως ἢ ἀλλ' ἀγῆ αὐτῶν τὸ νόμισμα ἢ, δὴλον

E